

El cognom Tur i els seus sobrenoms

per Joan Planells Ripoll

Segons Isidor Macabich, la primera menció del cognom Tur en documentació eivissenca data de 1298 i es refereix a Bernat des Tur, habitant del quartó de Portmany.¹

El mateix Macabich, citant la *Historia General del Reino de Mallorca*, de Juan Dameto, Vicente Mut i Jerónimo Alemany, es refereix també a un probable descendent pròxim de Bernat: Fra Pere Tur, natural d'Eivissa, que l'any 1355 prengué l'hàbit en el convent dels frares dominics de Palma i l'any 1405 fou elegit inquisidor de Mallorca.²

A un segle de distància de la menció de Bernat des Tur els capbreus de l'ardiaca (1494) i de l'arquebisbe Ènnec de Valterra (1496-98) ja registren quatre propietaris de cognom Tur:

–Bernat Tur posseïa l'alqueria Benifachim al Coll de Portmany.

–Joan Tur també era propietari d'una alqueria de Portmany.

–Martí Tur tenia mitja alqueria al mateix quartó.

–Antoni Tur en tenia almenys una al quartó de Balansat.³

A la quarta dècada del segle xv el capbreu dels arquebisbes Gonçal Ferrandis d'Hixar i Domènec Ram i Lanaja (1433-1437) esmenta els següents hisendats d'aquest cognom:

–Bartomeu Tur d'Antoni, que posseïa l'alqueria d'Albarca.

–Bartomeu Tur (l'anterior o un altre del mateix nom?), que tenia dos horts i una vinya a la part del Pla de Vila corresponent al quartó de les Salines.

–Antoni Tur de Bernat, que l'any 1437 va bescanviar la seua alqueria Benifachim del Coll de Portmany per la des Rubió, a Balansat.

–Pere Tur, propietari d'una alqueria de Corona.

–Julià Tur, propietari d'un raval a les Salines.⁴

La documentació de la primera part del segle xvi permet de comprovar que aleshores el cognom Tur era un dels més freqüents d'Eivissa. Als llibres de baptismes dels 40 anys compresos entre 1528 i 1568, que inclouen els batejos administrats a tota l'illa, es pot comparar el nombre d'infants bate-

jats de cada cognom; i el cognom Tur hi figura en segon lloc, superat únicament pel cognom Torres. Apareix també a tots els quartons, a més de Vila. Això evidentment ja suposava l'existència de diferents branques del mateix llinatge i la consegüent necessitat de distingir-les afegint-hi sobrenoms. De fet, la llista de sobrenoms d'aquest cognom és una de les més atapeïdes del catàleg onomàstic pitiús. Enumerats amb un flexible ordre cronològic d'aparició, els que tengueren una certa continuïtat entre 1528 i la fi del segle XVIII s'arreglaren formant la llarga i no exhaustiva sèrie següent:

Fluixà	Llàtzer	Damià	Hereu	Boto
Pelleu	Gabriel	Bandejat	Boter	Pereta
Esquerrer	Racó	Calbet	Casals	Toniet
Eimeric	Cotella	Rei	Solalles	Fita
Ambeu	Llucià	Panera	Guixa	Cossari
Garrova	Savi	Cabrit	Perdut	Calafat

Els *Llibres d'Entreveniments* anteriors a 1568 també esmenten diverses persones d'aquest cognom ja difuntes i designades amb tractaments (*mosson* i *magnífic mosson*) que indiquen l'elevada categoria social de què havien gaudit:

–Magnífic Mn. Antoni Tur de Francesc.

–Magnífic Mn. Bartomeu Tur d'Antoni.

–Magnífic Mn. Bartomeu Tur de Francesc.

–Magnífic Mn. Bartomeu Tur de Llucià.

–Magnífic Mn. Francesc Tur d'Antoni.

–Magnífic Mn. Francesc Tur de Bartomeu.

–Magnífic Mn. Joan Tur de Joan.

–Magnífic Mn. Llucià Tur.

–Magnífic Mn. Miquel Tur de Bartomeu.

–Magnífic Mn. Pere Tur de Bartomeu.

–Magnífic Mn. Pere Tur de Joan.

I a les pàgines dels primers llibres de Juraria conservats alguns d'aquests noms encapçalen l'orga-

1. Isidor MACABICH, *Historia de Ibiza*, I, p. 179.

2. Ibídem, p. 105.

3. TORRES PETERS, F. X. *Capbreu de l'arquebisbe Ènnec de Valterra (1396-1398). Introducció. Transcripció*.

4. Capbreu dels arquebisbes de Tarragona Gonçal Ferrandis d'Hixar i del cardenal Doménech Ram i Lanaja (1433-1437). Transcripció a càrrec de Francesc X. Torres Peters.

nigrama administratiu de la Universitat. Bartomeu Tur «Llucià» o «de Llucià» fou jurat en cap l'any 1627-28, mentre que Llucià Tur ho havia estat els anys 1502-03 i 1513-14. I segons Isidor Macabich Llucià Tur havia exercit el mateix càrrec ja l'any 1498-99, i el 1462 el jurat en cap es deia Bartomeu Tur.

A partir de mitjan segle XVI, de tot aquest inclassificable conjunt de persones del mateix cognom i la mateixa categoria social emergeixen dues rames distintes que mantenen el cognom Tur a l'estament de mà major fins al principi del segle XVIII: les encapçalades

respectivament pels magnífics mossos Bartomeu Tur de Miquel i Joan Tur de Joan «Llucià». A la primera, no se li aplica mai cap sobrenom i la segona és designada sempre com la dels Turs «Llucià».

Durant el segle XVIII altres branques del mateix cognom, caracteritzades sempre per sobrenoms distintius, assoliren un relleu especial i alguns dels seus membres se situaren als estrats superiors de la societat pitiüsa; de manera que fins al segle XX el cognom Tur ha tengut sempre representació als esglaons més alts de l'escala social illenca.

Turs de Bartomeu

Per manca de sobrenom aquesta estirp pot ésser designada amb el nom de pila del seu primer membre ben identificat. Es tracta de Bartomeu Tur de Miquel, el qual, després d'haver exercit el càrrec de jurat en cap l'any 1581-82, va morir el 1594, quan, ja viudo, havia concebut el propòsit de fer-se capellà. La seva descendència masculina es va extingir l'any 1691 amb la mort del rebesnét Bartomeu Tur Rosselló.

ESQUEMA GENERACIONAL DELS TURS DE BARTOMEU

Dates (de naixement i de defunció)	boda	cònjuges	oficis
1a generació identificada: ? -1594 Bartomeu Tur de Miquel		Antònia Joan	ciutadà ¹
2a generació: ? -1598 Lluís Tur Joan		Francesca Sirvent	ciutadà
? -1599 Antoni Tur Joan		Elisabet Joan	ciutadà
? -1607 Francesc Tur Joan		Francesca Joan	ciutadà
		Esperança Joan	ciutadà
3a generació: 1586-1640 Miquel Tur Sirvent ²		Clara Tur	ciutadà
1595-1656 Andreu Tur Joan, de Lluís		Caterina Joan de Borja	ciutadà ³
? -1623 Anna Tur Joan, de Lluís		Jaume Arabí Sabater	
1595-1644 Bartomeu Tur Joan, d'Antoni		Anna Borràs Soldevila	ciutadà
4a generació: 1619-1650 Lluís Tur Tur	1638	Esperança Rimbau Nicolau	ciutadà
1621-1658 Antoni Tur Tur	1640	Vicenta Arabí Cucurella	doctor en lleis
	1654	Sibília Arabí Rimbau	
? -1667 Clara Tur Tur		Bonaventura Balansat Llobet	
1615-1639 Antoni Tur Borràs	1637?	Caterina Rosselló Serra	
5a generació: 1646-1686 Antoni Vestino Tur Arabí	1664	Elisabet Arabí Rimbau	ciutadà
		Francesca Rosselló Palerm	
1638-1691 Bartomeu Tur Rosselló	1658	Magina Rimbau Jover	ciutadà alferes inf.
6a generació: 1661-1689 Magí Tur Rimbau		fadrí	ciutadà
1666- ? Elisabet Tur Rimbau	1689	Tomàs Tur Ribes	
		Pere A. Llobet Orvai	
1671-1693 Margarida Tur Rimbau	1688	Antoni Palerm Ribes	
1678-1728 Antònia Tur Rimbau			monja

Notes:

1. Fou elegit jurat en cap l'any 1581.

2. Dirigí les forces eivissenques a la batalla de Peralta (MACABICH 1965, III: 128).

3. Fou elegit jurat en cap els anys 1641, 1643, 1653 i 1655.

Turs «Llucià»

El primer membre ben identificat d'aquesta branca és Joan Tur de Joan «Llucià», que va morir el 1593, dos anys després d'haver exercit el càrrec de jurat en cap. Un membre d'aquesta branca, Pere

Magí Tur Jover, designat normalment amb el seu segon nom, posseïa a la primera meitat del segle XVII una finca a les Salines que ha conservat el nom de can Magí fins al segle XX (encara que últimament havia predominat la denominació de can Parreta). Pere Vestino Pa-

lerm Tur (fill d'Elena Tur Bacallar mort l'any 1741) fou l'última persona que va portar el cognom Tur «Llucià» i, malgrat que ja el duia en segon lloc, encara li va valer per poder ser propietari de can Magí els darrers anys de la seva vida.

ESQUEMA GENERACIONAL DELS TURS «LLUCIÀ»

Dates (de naixement i de defunció)	boda	cònjuges	oficis
1a generació identificada: ? -1593 Joan Tur de Joan «Llucià»		Antònia Joan Bellver	ciudadà ¹
2a generació: ? -1608 Martí Tur Joan 1556-1622 Francesc Tur Joan		Elisabet Bonet Elisabet Joan	ciudadà ² ciudadà ³
3a generació: 1582- ? Antònia Tur Bonet ? -1616 Antoni Tur Bonet 1593-1650 Joan Tur Joan		Joan Jover Jaume Clara Jover Cecília Borràs Riambau Elena Bacallar Arabí	ciudadà ciudadà ⁴
4a generació: ? -1648 Pere Magí Tur Jover 1624- ? Antònia Tur Borràs 1635-1674 Joan Tur Bacallar 1645-1716 Elena Tur Bacallar	1640	Elena Riambau Nicolau Jaume Llaneres Palerm Cecília Llaudes Borràs Vestino Palerm Ribes	ciudadà notari
5a generació: ? -1662 Magí Tur Riambau 1646-1676 Lluís Tur Riambau 1671-1723 Antoni Tur Llaudes	1661 1664 1675	Elisabet Arabí Riambau Antònia Riambau Jacinta Llaneres Ribes fadrí	ciudadà

Notes:

1. Fou elegit jurat en cap l'any 1590.
2. Fou elegit jurat en cap l'any 1608.

3. Fou elegit jurat en cap els anys 1614, 1619 i 1621.
4. Fou elegit jurat en cap l'any 1646.

Turs «Damià»

L'origen del sobrenom d'aquesta branca és el nom de pila del seu primer membre ben identificat: Damià Tur de Bartomeu, mort l'any 1594. La raresa del nom Damià a la campanya féu que els descendents d'un Damià que habitava en una finca de les Salines esdevenguessin els Damians. La finca en qüestió, situada a l'entrada des Rafal Trobat i que encara s'anomena cas Damians, sembla tenir fites coincidents amb les d'una antiga alqueria que l'any 1409 havia comprat Bernat Ba-

lansat de Nicolau. I el fet que les esposes de Damià Tur i del seu germà Andreu fossin de cognom Balansat pot fer sospitar d'un empelt de Turs en soca de Balansats. Sospita reforçada per la defunció d'un Bartomeu Tur, prohom, esdevenguda l'any 1556 a les Salines, precisament a la casa d'un Joan Balansat.

A l'inici del segle XVIII de la branca dels Damians va sorgir la rama dels Turs «Fita», perquè Antoni Tur «Damià» Escandell posseïa una finca on hi havia una antiga fita (als voltants de l'actual presó) i es convertí en Antoni

«Damià» de sa Fita i, finalment, en Antoni «Fita». A la primera meitat del segle XIX, de la rama dels «Fites» brotà la dels Tur «Corb», quan Vicent Tur «Fita» Clapers va adquirir la finca de cas Corb, al Pla de Vila. Mentrestant, de l'estirp Tur «Damià» també s'havien originat dues rames situades a l'estament de mà major: la derivada del matrimoni de Joan Tur «Damià» Marí amb Àngela Ferrer Ventimilla, filla de Marc Ferrer, repoblador de Formentera, i l'encapçalada pel doctor en medicina Andreu Tur «Damià» Torres.

Dates (de naixement i de defunció)	boda	cònjuges	oficis
---	-------------	-----------------	---------------

?	-1594	Damià Tur, de Bartomeu
?	- ?	Andreu Tur, de Bartomeu

Estévana Balansat
Sibília Balansat

1549-1608	Bartomeu Tur Balansat, de Damià
1559-1603	Andreu Tur Balansat, de Damià

Francesca Balansat
?

1584-1615	Bernat Tur Balansat
? -1658	Andreu Tur d'Andreu «Damià»

?

Antònia Torres

1608?-1680?	Bartomet Tur de Bernat «Damià»
? - ?	Francesc Tur Torres

Francesca Torres
Caterina Escandell Tur Tur

1635-1715 Bernat Tur Torres

Elisabet Marí

llaaurador
(Salines)
llaaurador
(Salines)

1667- ? Antoni Tur «Fita» Escandell

1791

Elisabet Sunyer

1666- ?	Bernat Tur Marí
---------	-----------------

Margarida Torres

llaurador
(Salines)
ciutadà
llaurador
(Salines)

1673- ? Joan Tur Marí

1694

Àngela Ferrer Ventimilla
Caterina Torres

1699- ? Francesc Tur «Fita» Sunyer

1718- ?	Andreu Tur Torres, de Bernat
1696- ?	Marc Tur Ferrer
1698-1773	Francesc Tur Ferrer
1700-1772	Elisabet Tur Ferrer
1702-1756	Carles Tur Ferrer
1702- ?	Rosa Tur Ferrer
1724- ?	Antoni Tur «Fita» Torres de Francesc

Anna Maria Carreres Taltavull
Anna Ceresio Ribes
Antònia Riera
Joan Tur Bas
Esperança Vic Marí
Joan Moranta Guardia
Margarida Bonet
Margarida Ferrer

metge
ciudadà
ciudadà

llaurador (Pla
de Vila)

1746-1801	Blai Tur Carreres
1749-1806	Francesc Tur Carreres

1783

Ma. Antònia Bellot Arabí

prevere
doctor en dret
i notari

? -1789	Àngela Tur Riera
1747-1800	Marià Tur Riera

Dr. Josep Palau Tur
Elisabet Calbet Gota-redona

ciutadà

1749-1769	Rosa Tur Riera
? - ?	Carles Tur Vic
1778- ?	Vicent Tur «Fita» Ferrer

1771
1776

Maria A. Botino Bermeu
Manuela Berrueta Anglada
Dr. Joan Gota-redona Tur
Antònia Serra
Maria Clapers

llaurador (Santa Eulària)

1783-	?	Andreu Tur Bellot
1797-	?	Blai Tur Bellot
1800-	?	Anna Tur Bellot
1769-1828		Antònia Tur Calbe
1779-1844		Francesca Tur Ber

1823

Gaetana Guillon Palerm
Florentina Rosselló Cabot
Josep M. García Pérez
Jaume Cirer Pons
Francesca Taltavull Galva

comandant
hisendat

comptable de les
salines
hisendat

ESQUEMA GENERACIONAL DELS TURS «DAMIÀ» (continuació)

Dates (de naixement i de defunció)	boda	cònjuges	oficis
9a generació:			
1787- ?		Marià Tur Berrueta	general
1791-1833		Antoni Tur Berrueta	general
1795- ?		Vicent Tur Berrueta	tinent coronel
		Carles Tur Serra	
		Vicent Tur «Corb» Clapers	llaurador (Pla de Vila)
10a generació:			
? -1919	1868	Zenó Tur Guillon	torrer de fars
1824-1887	1850	Maria Tur Rosselló	
1805-1877	1822	Josep Tur Llaneres	
1830-1920		Marià Llobet Arabí	monja
1832- ?		Miguel de Medina	
1843-1912		Joan Tur «Corb» Colomar	prevere, governador eclesiàstic
? - ?		Vicent Tur «Corb» Colomar	llaurador (Pla de Vila)
11a generació:			
1868-1598	1899	Andreu Tur Tirados	secretari d'ajuntament
1870?-1928	1899	Vicent Tur «Corb» Cardona	advocat, notari, registrador
? -1940?		Francesc Tur «Corb» Cardona	confiter
? - ?		Francesca Tur «Corb» Cardona	
12a generació:			
1899- ?		Arseni Tur Oliver	
1901-1993		Rosaura Tur Oliver	
1905-1938		Amador Tur Oliver	
1908-1981		Aquil·lí Tur Oliver	
		Assumpció Tur Puget	monja
		Manuela Tur Puget	
		Just Tur Puget	
		Felisa Tur Puget	
1908- ?	1942	Francesca Tur Torres	
1911- ?	1930	Maria Tur Torres	

Turs «Savi»

Sembla que la rama dels Turs «Savi» derivava del matrimoni contret a mitjan segle XVI entre el sabater Joan Tur «Garrova» i Francesca Savi. Francesca no compartia el seu cognom amb cap altra persona d'Eivissa i segurament per la seva singularitat aquest anà desplaçant el malnom del marit fins a convertir-se en sobrenom de llurs descendents. Ja a l'inici del segle XVIII els descendents del també sabater Antoni Tur de Lluquí «Savi» iniciaren un

El cognom Tur dels “Savi” va desaparèixer al llarg del segle XIX, tot i que es mantengué un segle més en una casa del Pla de Vila

ascens cap a nivells socials més elevats i s'instal·laren al llindar de l'aristocràcia de mà major.

El cognom Tur dels «Savis» va desaparèixer de l'escena durant el segle XIX, però el seu sobrenom va arribar a la darrereria del XX transformat en can Savi, nom d'una finca del Pla de Vila que havien posseït membres d'aquella estirp.

A continuació es pot veure un esquema generacional de la família dels Tur «Savi», que arriba fins a la sisena generació coneguda. Vet-lo ací.

ESQUEMA GENERACIONAL DELS TURS «SAVI»

Dates (de naixement i de defunció)	boda	cònjuges	oficis
1a generació identificada: ? -1659 Antoni Tur de Lluquí «Savi»		Clara Planells	sabater
2a generació: 1627-1687 Joan Tur Planells 1639-1684 Antoni Tur Planells	1661	Margalida Ramon	prevere cirurgià-barber
3a generació: 1671-1714 Antoni Tur Ramon 1676-1707 Joan Tur Ramon	1693 1703	Antònia Bas Maria Tordera Francesca Torres	fiscal
4a generació: 1700-1738 Margalida Tur Bas Joan Tur Bas 1706- ? Antoni Tur Torres	1712 1722	Dr. Josep Joan Riquer Elisabet Tur Ferrer Agnès Castelló Arabí	cirurgià
5a generació: ? -1781 Francesc Tur Tur ? -1784 Joan A. Tur Tur 1729-1803 Josep Tur Tur 1737-1782 Domingo Tur Tur	1750 1758	Anna Ceresio Blanc Teresa Ceresio Blanc Maria A. Carreres Taltavull	prevere procurador apotecari
6a generació: 1760-1816 Maria A. Tur Ceresio (de Josep) 1762-1824 Josep Tur Ceresio (de Josep)	1775 1808	Dr. Francesc Joan Montilla Rosa Planells Gota-redona	procurador

Turs «Rei»

L'any 1610 va morir Joan Tur «Rei» al Pla de Vila, i durant la primera meitat del segle XVII descendents seus es movien per

aquest pla en condició de majorals. L'any 1671 Antoni Tur «Rei» ja moria a Vila i a la darrereria del segle els germans Joan i Antoni Tur d'Antoni «Rei» hi exercien l'ofici de boter. D'aquests dos

germans va sorgir una llarga nissaga de patrons que jalonen tot el segle XVIII i no toquen terra fins al XIX, en què algun d'ells fins i tot va arribar a passar al gremi dels hisendats.

ESQUEMA GENERACIONAL DELS TURS «REI»

Dates (de naixement i de defunció)	boda	cònjuges	oficis
1a generació identificada: ? -1696 Joan Tur d'Antoni «Rei» ? - ? Antoni Tur d'Antoni «Rei»		Maciana Ramon Caterina Riu-sec Elisabet Joan	boter boter
2a generació: 1670-1746 Antoni Tur Ramon ? - ? Joan Tur Ramon 1681- ? Margarida Tur Ramon 1686- ? Bartomeu Tur Ramon 1676- ? Antoni Tur Riu-sec 1692-1743 Josep Tur Joan	1716 1716 1711 1710	Elisabet Costa Begur Maria Sala Sebastià Gallard Caterina Prats Elisabet Tur Margarida Costa	patró patró patró patró
3a generació: 1718-1763 Josep Tur Costa d'Antoni 1721- ? Joan Tur Costa d'Antoni 1741- ? Miquel Tur Costa de Josep 1819-1857 Melitona Tur Ferrer ? -1830 Bartomeu Tur Prats	1738 1742 1763 1836	Maria Gallard Tur Maria Costa Palau? Esperança Torres Torres Josep Bosc Oller Margarida Borrut Nieto	patró patró patró

ESQUEMA GENERACIONAL DELS TURS «REI» (continuació)

Dates (de naixement i de defunció)	boda	cònjuges	oficis	
4a generació:				
1752- ?	Josepa Tur Gallard	1766	Joan A. Tur Calbet	hisendat patró patró patró
1755-1828	Sebastià Tur Gallard	1776	Josepa Riquer Palau	
1743- ?	Antoni Tur Costa	1770	Elisabet Ferrer Garcia	
1750- ?	Lluc Tur Costa	1775	Anna Ma. Ferrer Sorà	
1753- ?	Josep Tur Costa	1780	Elisabet Sorà Llopis	
1762- ?	Salvador Tur Costa	1783	Maria Tur Arabí	
5a generació:				
1778- ?	Josep Tur Riquer	1801	Margarida Sorà	hisendat
1783-1828	Maria Tur Riquer		Dr. Ignasi Riera Tur	
1785- ?	Sebastià Tur Riquer	1813 1833		clergue
1788- ?	Marc Tur Riquer		Maria Joan Camarillis	hisendat
			M. Carme Ferrer Bonet	
1799-1823?	Anna Tur Riquer	1790	Josep Ramon Tur	
1773- ?	Maria Tur Ferrer (d'Antoni)		Sebastià Sorà Llopis	
1781-1861	Salvador Tur Ferrer (de Lluc)		Margarida Sorà Tur	
6a generació:				
1799?-1861	Josepa Tur Sorà (de Josep)		Bartomeu Ramon Rosselló	
1810?- ?	Antoni Tur Sorà (de Josep)		Sebastiana Tur Pavies	mariner
1816- ?	Josep Tur Sorà (de Josep)		Maria Gota-redona Planells	mariner
1810?-1900	Salvador Tur Sorà (de Salvador)		Elisabet Matutes Pujol	mariner
? - ?	Bernat Tur Sorà (de Salvador)		Antònia Arabí	mariner
7a generació:				
1851-1931	Salvador Tur Matutes	1882	Rosa Roig Riera	mariner
1854-1928	Salvador Tur Arabí		Josepa Puget Pasqual	comerciant
8a generació:				
1886- ?	Joan Tur Roig	1916	Antònia Prats Marí	comerciant
1896- ?	Josep Tur Roig	1922	Josepa Planells Bonet	comerciant
1884-1955	Bernat Tur Puget		M. Dolors Riera Ferragut	comerciant

Turs «Boto»

L'any 1690 dos vaixells eivissencs abordaren de nits una nau malaguenya que enmig de la fosca havien pres per una embarcació de moros. Un dels errats corsaris eivissencs era el patró Pere Tur «Boto», el qual, juntament amb altres tripulants, hagué de sofrir les conseqüències de la denúncia presentada pel patró del vaixell atacat: empresonament dins els calabossos del castell d'Eivissa i, després d'una fuga massiva, llarga reclusió en règim d'asil dins recinte sagrat o enrolament a les galeres de Sardenya.⁵

Els descendents del patró Pere Tur Ferrer «Boto» constitueixen una llarga nissaga de patrons

Pere Tur «Boto» havia nascut l'any 1644 al quartó de Santa Eulària. Era fill de Bartomeu Tur «Boto» i de Francesca Ferrer. La mare fou viaticada l'any 1649 a la

comarca de Balàfia –i el pare i un presumpte germà moriren al Pla de Vila els anys 1653 i 1668 respectivament. Aquesta diversitat de llocs d'estada sembla indicar que es tractava d'una família de majorals.

Els descendents del patró Pere Tur Ferrer «Boto» constitueixen una llarga successió de patrons només alterada de tant en tant per la incorporació de capellans i apotecaris. Durant la segona meitat del segle XIX aquesta estirp quedà reduïda a una sola línia familiar que va rebre com a sobrenom el nom de l'ofici de confiter que exerciren alguns dels seus membres.

5. Isidor MACABICH, *Historia de Ibiza*, III, p. 29.

ESQUEMA GENERACIONAL DELS TURS «BOTO»

Dates (de naixement i de defunció)	boda	cònjuges	oficis
1a generació identificada: ? -1653 Bartomeu Tur «Boto»		Francesca Ferrer	llaurador
2a generació: 1644-1693 Pere Tur Ferrer		Elisabet Martí	patró
3a generació: 1670-1740 Bartomeu Tur Martí 1678- ? Antoni Tur Martí 1681-1764 Pere Tur Martí 1685-1752 Joan Tur Martí 1689-1752 Josep Tur Martí	1689 1707 1711	Antònia Calbet Joan Margarida Sorà Margarida Palau Francesca Palau	patró patró prevere patró patró
4a generació: 1696- ? Pere Tur Calbet 1698- ? Antoni Tur Calbet 1700- ? Bartomeu Tur Calbet 1713-1768 Francesc Tur Calbet 1718-1776 Josep Tur Palau (de Joan) 1724-1799 Marià Tur Palau (de Josep)	1721 1725 1725 1753 1748 1756	Francesca Calbet Palau Elisabet Calbet Palau Elisabet Ramon Balansat Joana García Vicenta Sala Sala Antònia Arabí Marí	patró patró patró prevere apotecari fuster
5a generació: 1743?-1811 Joan A. Tur Calbet (de Pere) 1749- ? Vicent Tur Sala 1763-1826 Josep Tur Sala 1758-1838 Josep Tur Arabí	1766 1770 1779 1783	Josepa Tur Gallard Caterina Palau Gegant Josepa Guasc Prats Joana Riquer Marí	pilot pràctic apotecari prevere fuster
6a generació: ? -1818 Pere Tur Tur 1774- ? Josep Tur Palau 1781- ? Vicent Tur Guasc 1783-1859 Joan Tur Guasc 1790- ? Marià Tur Riquer 1799-1866 Josep Tur Riquer	1816 1825	Maria Planells Gota-redona Nicolava Joan Ferrer M. Rosa Sorà Ribes Antònia Riquer Tur Josepa Riera Tur	prevere farmacèutic confiter
7a generació: 1798- ? Sotera Tur Planells 1831-1924 Ignasi Tur Riera 1833- ? Josep Tur Riera 1842- ? Marià Tur Riera 1846- ? Càndid Tur Riera	1823 1856	Antoni Sorà Tur Francesca Nieto Prats	confiter, hisendat pilot comerciant
8a generació: 1859-1932 Josep Tur Nieto 1862-1939 Josepa Tur Nieto 1870- ? Antoni Tur Nieto 1873?- ? Francesca Tur Nieto	1885 1886 1894	Antònia Palau Puget Valentina Aiza Crespo Aciscle Llobet Sorà M. Dolors Soler Sorà Antoni Albert Nieto	confiter
9a generació: 1904- ? Francesca Tur Ayza 1906- ? Valentina Tur Ayza 1900-1971 Ignasi Tur Soler 1902- ? Llorenç Tur Soler 1905- ? Antoni Tur Soler 1908- ? Francesca Tur Soler 1910- ? Josep Tur Soler 1913-2000 Elisabet Tur Soler	1930 1932 1930 1941 1933 1935 1939 1941	Marià Torri Llobet Enric Maians Vilars Josepa Torri Llobet Maria Clapers Clapers Caterina Vinyes Torres Joan Marí Castelló Carme Molinero Asenjo Josep Zornoza Bernabeu	tc. correus tc. correus mestre d'escola

Turs «Cossari»

Al *Llibre d'Entreveniments* de la parròquia de Santa Maria corresponent als anys 1685-89, hi figura una anotació segons la qual el primer de febrer de 1688 el prevere Andreu Samper partí cap a València amb el xabec del patró Lluquí Tur, àlies «Perdut». El sobrenom del patró que transportà a València el reverend Andreu Samper palesa el seu origen santeuarienc. Efectivament, els Turs «Perdut» eren propietaris rurals de la comarca des Bolatar, del quartó de Santa Eulària, i a l'església d'aquest quartó foren batejats dos germans del patró Lluquí, Joan i Antoni, els anys 1639 i 1642 res-

pectivament. Ell, en canvi, fou batejat a l'església matriu de Santa Maria, l'any 1644. Els tres eren fills de Lluquí Tur de Joan i Elisabet Clapers d'Antoni, però mentre que els germans continuaren solcant amb l'arada les terres patrimonials, Lluquí⁶ va decidir solcar les aigües de la mar; i es veu que a la fi del segle XVII ja ho feia amb un xabec de la seva propietat.

El seu fill, Joan Tur Tur, també mariner, ja fou designat amb el sobrenom «Cossari», i un nét d'aquest, Joan Tur Ferrer (1767-1855), després de graduar-se en lleis amb el títol de doctor, fou incorporat a l'estat noble (anterior de mà major) i elegit regidor perpetu de l'Ajuntament remodelat per

iniciativa de Gaietà Soler. Almenys en quatre generacions successives de la seva descendència hi han figurat advocats i, en alguna d'elles, també militars d'alta graduació. Al mateix temps, membres d'altres línies d'aquesta nissaga seguien la trajectòria naval iniciada per Lluquí Tur Clapers.

6. *Lluquí* és una variant del nom Lluç usual a Eivissa al llarg dels segles XVI i XVII. Durant el XVIII aquesta forma anà caient en desús i acabà convertint-se en sobrenom de certes famílies, segurament perquè algun dels seus membres encara la va usar com a nom quan ja havia esdevingut poc corrent.

ESQUEMA GENERACIONAL DELS TURS «COSSARI»

Dates (de naixement i de defunció)	boda	cònjuges	oficis
1a generació identificada:			
? -1658 Lluquí Tur de Joan		Elisabet Clapers	llaurador
2a generació:			
1639-1726? Joan Tur Clapers	1665	Antònia Serra	llaurador
1642-1722? Antoni Tur Clapers	1666	Caterina Castelló	llaurador
1644-1716 Lluquí Tur Clapers		Elisabet Tur de Pere	patró
3a generació:			
1669-1696 Lluquí Tur Tur		Francesca Castelló	
1692-1729 Joan Tur Tur	1713	Margarida Pineda Tur	mariner
4a generació:			
1718-1761 Lluç Tur Pineda	1747	Caterina Venrell Sala	patró
1720-1785 Miquel Tur Pineda	1750	Esperança Ferrer Torres	patró-mercader
5a generació:			
1748- ? Joan Tur Venrell	1772	Elisabet Pineda Prats	mariner
1754- ? Mateu Tur Venrell	1774	Elisabet Mariner Costa	mariner
1755- ? Esperança Tur Ferrer	1775	Joan Ros Pujol	
1761-1787 Miquel Tur Ferrer	1785	Vicenta Tur Gota-redona	
1763- ? Maria Tur Ferrer	1781	Francesc Sorà Prats	
1766- ? Josepa Tur Ferrer	1790	Josep Riquer Marí	
1767-1855 Joan Tur Ferrer	1790	Ma. Josepa Gota-redona Planells	doctor en lleis
6a generació:			
1789-1861 Vicent Tur Pineda		Rosa Escandell	mariner
1775- ? Lluç Tur Mariner		Rosa Fàbregues	confiter
1794-1850 Josep Tur Gota-redona	1813	Ma. Francesca Llaneres Cúndaro	doctor en lleis
1797- ? Miquel Tur Gota-redona		Lluïsa Sastre	doctor en lleis
1799-1877 Joan Tur Gota-redona	1827	Ma. Antònia Planells Tur	hisendat
1802- ? Antònia Tur Gota-redona	1826	Joan Morante Tur	
1804-1879 Marià Tur Gota-redona			prevere
1806-1889 Domingo Tur Gota-redona	1845	Ma. Àngela Riera Rosselló	hisendat
1811?-1891 Ma. Felipa Tur Gota-redona	1827	Joan Loaisa Cárdenas	
1817- ? Manuela Tur Gota-redona	1842	Josep Cobos Arjona	

ESQUEMA GENERACIONAL DELS TURS «COSSARI» (continuació)

Dates (de naixement i de defunció)	boda	cònjuges	oficis
7a generació:			
1822- ?		Maria Joan	mariner
1825-1900		Cristina Escandell Bonet	
1797- ?		Maria Rosa Torres	confiter
1817-1911	1845	Francesca Palau Gil	advocat
1819-1907	1842	Ramon Fajarnés Ferrer	
1821-1859	1838	Francesca Wallis Fraser	pilot
1824-1897	1850	Maria Tur Rosselló	tinent
1825-1913	1844	Lluís García-Conde Atelis	
	1866	Antoni Ma. Rosselló Cabot	
1828-1846			cadet
1831-1846			cadet
1833-1887			funcionari correus
1838- ?	1869	Emili Pérez-Cabrero Felices	
1841- ?	1878	Elisabet Llombard Sorà	notari
1844-1907		fadrí	
1847-1911		Joan Alonso Agudo	
1851-1900		Margarida Frontera Bauçà	procurador
8a generació:			
1859- ?		Anna Tur Escandell	mariner de fars
1837- ?	1857	Antònia Tuells Joan	confiter
1845- ?		Antònia Torres	torrer de fars
1847- ?		Caterina Riera Ros	mariner
1846- ?			
1848-1923	1887	Joan Calbet Joan	
1851-1907	1882	Pilar Wallis Llobet	
1854- ?			
1856-1909	1885	Anna Vidal Villalonga	tinent coronel
1858-1923	1895	Cristina de Montis von Klee	general
1861-1944	1904	Anna de Garnica Sandoval	tinent coronel
1864-1941	1884	Ignasi Wallis Llobet	
1866-1890			tinent
1839- ?			
1844- ?		Antoni Torres Tur	
1847- ?	1871	Alexandre García Tur	
1879- ?		Estefania Gea	
9a generació:			
1902- ?		Esperança Roig Marí	barber
1913?- ?		Josep Torres Ramon	
1882- ?		Ma. Dolors Ferrer Gómez	patró
1887-1987		Francesc de Bas Calvo	
1891-1989		Lluís Selva Mergelina	
1892-1936		Joana Castillo Arnedo	advocat
1895-1974	1926	Vicenta Guillem Pueyo	llicenciat en ciències químiques
1900-1998		fadrina	
1904-2001	1926	Cristòfol Guerau d'Arellano	
		Batlles	
1896-1967		Josep Ma. d'Aiguavives	
		Quatreccases	
1899-1968		Elisabet d'Aiguavives	
		Quatreccases	
1904-1994		fadrí	pintor, artista
1907-2009	1932	Alexandre Llobet Ferrer	
1910-1994		Maria Planells Paules	llicenciat en ciències exactes

Turs «Calafat»

Els germans Francesc, Bernat i Antoni Tur Castelló eren patrons a la primera meitat del segle XVIII. Bernat i Antoni havien exercit la professió de calafat i el nom d'a-

quest ofici se'ls convertí en sobrenom, del qual, en canvi, mai no va participar Francesc.

Dels tres germans, Bernat fou el que adquirí un major relleu. De calafat es convertí en terratinent, passant per les categories de patró

i capità de mar i guerra; i va llegar al seu fill, el doctor en lleis Bartomeu Tur «Calafat», almenys cinc finques, dues de les quals conservaren el nom de can Calafat fins a mitjan segle XIX. ■

ESQUEMA GENERACIONAL DELS TURS «CALAFAT»

Dates (de naixement i de defunció)	boda	cònjuges	oficis
1a generació identificada:			
? - ? Bartomeu Tur (de Bernat)		Esperança Castelló	
2a generació:			
1675-1744 Francesc Tur Castelló		Esperança Marí	patró
1686-1754 Bernat Tur Castelló	1709	Elisabet Martí Ferrer	patró i capità de mar i guerra
1694-1756 Antoni Tur Castelló		Maria Arsís	patró
3a generació:			
1705- ? Francesc Tur Marí	1731	Margarida Pujol Camarillis	patró
1708- ? Josep Tur Marí	1738	Elisabet Tur	patró
1711- ? Joan Tur Marí	1731	Caterina Puiggròs Tur	patró
1717- ? Antonina Tur Martí	1734	Josep Calbet Palau	
1719- ? Francesca Tur Martí	1736	Joan Ramon Calbet	
1722- ? Bartomeu Tur Martí	1741	Josepa Calbet Riquer	doctor en lleis
1726- ? Elisabet Tur Martí	1741	Dr. Fcesc. Calbet Riquer	
1717-1789 Bartomeu Tur Arsís	1761	Elisabet Palau Ribes	patró
1720- ? Francesc Tur Arsís	1739	M. Anna García Tur	patró
4a generació:			
1758-1842 Joan Tur Puiggròs	1781	Joana Noguera Tur	patró
1744-1781 Bernat Tur Calbet	1762	Ma. Antònia Gota-redona Rosell	hisendat
1748-1822 Bartomeu Tur Calbet			prevere
1750- ? Josep A. Tur Calbet	1775	Caterina Rosselló Rosselló	hisendat
1762-1844 Francesca Tur Calbet	1774	Dr. Ignasi Riera Mas	
1762-1847 Ma. Antònia Tur Palau	1789	Vicent Gota-redona Planells	
1769-1841 Josep Tur Palau			frare dominic
5a generació:			
? - ? Bartomeu Tur Noguera	1819	M. Francesca Ferrer Cabanilles	
1762-1826 Josepa Tur Gota-redona		Dr. Isidre Prats Planes	
1767- ? Maria Tur Gota-redona	1736	Bernat Ramon Tur	
1770-1786 Vicenta Tur Gota-redona	1787	Francesc Sorà Tur	
1772-1802 Caterina Tur Gota-redona	1785	Miquel Tur Ferrer	
1779- ? Bartomeu Tur Rosselló	1789	Joan Selleres Serra	
	1795	Antònia Prats Tur	hisendat
6a generació:			
1819-1857 Melitona Tur Ferrer	1836	Josep Bosc Oller	
? -1830 Bartomeu Tur Prats		Margarida Borrut Nieto	
7a generació:			
1830-1865 Bartomeu Tur Borrut	1851	Manuela Sorà García	
8a generació:			
1852- ? Joana Tur Sorà			
1855- ? Manuela Tur Sorà	1870	Josep Marí Riera	
1857- ? Maria Tur Sorà			